Ringkasan Eksekutif

Laporan Kestabilan Kewangan dan Sistem Pembayaran telah disediakan dengan berlatarkan tekanan yang belum pernah dialami sistem kewangan antarabangsa dan kelembapan ekonomi global yang semakin ketara. Laporan ini memberikan penilaian mengenai risiko dan cabaran yang dihadapi oleh sistem kewangan Malaysia dan inisiatif pengawalan dan penyeliaan yang diambil oleh Bank Negara Malaysia untuk mengekalkan keyakinan pasaran, memastikan pengantaraan dana berterusan, dan memelihara kestabilan sistem kewangan keseluruhan. Laporan ini juga meliputi inisiatif pembangunan yang diusahakan ke arah memperkukuh peranan sektor perkhidmatan kewangan dalam menyokong aktiviti ekonomi dan merealisasikan potensinya sebagai pemangkin pertumbuhan utama bagi ekonomi negara pada masa akan datang.

Penilaian Risiko Sistem Kewangan

Dalam kemelut pasaran kewangan dan ekonomi global yang semakin buruk, sektor kewangan di Malaysia terus stabil dan berdaya tahan. Langkah-langkah pencegahan awal telah dilaksanakan Kerajaan dan Bank Negara Malaysia sepanjang tahun 2008, yang berjaya memelihara keyakinan dan kestabilan sektor kewangan. Nisbah modal wajaran risiko (risk-weighted capital ratio, RWCR) sektor perbankan kekal teguh pada 12.7% pada akhir tahun 2008, dengan kedudukan modal lebihan berjumlah RM38.8 bilion yang menjadi penampan kepada sebarang kemungkinan kerugian di luar jangkaan. Keuntungan sistem perbankan meningkat sebanyak 8.3% untuk mencatat keuntungan sebelum cukai belum diaudit sebanyak RM19.2 bilion pada tahun 2008, yang sebahagiannya berkurang disebabkan oleh pendapatan lebih rendah daripada aktiviti pelaburan dan perbendaharaan. Dedahan sektor perbankan kepada risiko pertukaran asing masih lagi terkawal, dengan kedudukan terbuka bersih mencakupi 4.6% daripada jumlah asas modal (2007: 4.9%). Sepanjang tahun 2008, sektor perbankan terus menyokong keperluan pembiayaan ekonomi dan memenuhi obligasi kewangannya. Walaupun terdapat sedikit penyederhanaan dalam jumlah pinjaman yang diluluskan bagi pinjaman baharu ekoran kemerosotan jumlah permohonan pinjaman baharu, pinjaman dan pembiayaan terkumpul meningkatkan pada kadar yang tinggi iaitu 12.8% pada akhir tahun 2008. Portfolio pembiayaan tertumpu terutamanya kepada sektor berasaskan runcit dan perusahaan kecil dan sederhana (PKS), yang masing-masing mencakupi 53.4% dan 17.2% daripada jumlah pinjaman dan pembiayaan terkumpul. Keupayaan mengurus risiko yang lebih tinggi telah menyumbang kepada pinjaman institusi perbankan yang lebih berkualiti, dengan nisbah pinjaman tak berbayar (non-performing loan, NPL) bersih menurun kepada 2.2% pada akhir tahun 2008 (2007: 3.2%). Program-program peningkatan modal yang diambil atau sedang dirancang oleh institusi perbankan akan terus memperkukuh keupayaan mereka untuk menyerap risiko yang mungkin timbul pada masa akan datang ekoran kelembapan ekonomi dan yang penting, akan membolehkan institusi-institusi perbankan untuk terus melaksanakan fungsi pengantaraan kewangan dengan berkesan.

Sektor insurans dan takaful yang berada pada kedudukan kesolvenan yang selesa, berdepan dengan cabaran untuk mengekalkan pertumbuhan premium dan sumbangan daripada perniagaan baharu, di samping persaingan yang sengit dalam kalangan peserta industri. Jumlah pendapatan premium dan sumbangan bersih meningkat sebanyak 2.4%, terutamanya disebabkan pengembangan dalam perniagaan takaful. Walau bagaimanapun, keuntungan pengendalian perniagaan insurans dan takaful merosot sebanyak 44.5% kepada RM0.7 bilion kerana terjejas oleh nisbah tuntutan yang lebih tinggi sebanyak 84.2% (2007: 79.6%) ekoran tuntutan kenderaan bermotor yang lebih tinggi.

Pasaran kewangan domestik kekal teratur walaupun berlaku keadaan turun naik harga yang tinggi, aliran keluar yang lebih besar dan jumlah urus niaga yang lebih rendah. Keadaan ini disokong oleh jumlah mudah tunai yang mencukupi dalam sistem. Walau bagaimanapun, mudah tunai dalam pasaran dolar AS secara relatif konsisten dengan pengetatan global mata wang tersebut. Pasaran bon terus menjadi sumber utama pembiayaan bagi sektor korporat, dengan sekuriti hutang swasta (private debt securities, PDS) mencakupi 57.8% daripada jumlah terkumpul PDS dan pinjaman perbankan kepada sektor korporat.

Sektor isi rumah dan perniagaan secara keseluruhannya menunjukkan keupayaan dan kefleksibelan yang tinggi dalam menghadapi cabaran pada tahun 2008. Sektor-sektor tersebut memasuki persekitaran yang semakin mencabar ini dengan kedudukan yang kukuh dan disokong oleh penampan kewangan yang teguh. Walaupun menghadapi cabaran terhadap pendapatan dan tekanan turun naik kos yang lebih besar, keupayaan membayar hutang perniagaan kekal secara relatif di tahap yang selesa pada tahun 2008. Nisbah NPL kasar perniagaan secara keseluruhannya menurun kepada 6% pada akhir tahun 2008 (2007: 8%) sementara nisbah NPL kasar PKS menurun kepada 6.8% (2007: 9.1%). Yang penting, sektor perniagaan terus menerima pembiayaan daripada sektor perbankan dengan sebanyak RM147.9 bilion pinjaman baharu disalurkan kepada sektor perniagaan pada tahun 2008.

Sektor isi rumah terus disokong oleh kedudukan kewangan yang baik dengan kadar keberhutangan yang lebih rendah. Dalam suasana kebimbangan terhadap prospek pekerjaan, permintaan untuk pembiayaan baharu merosot apabila sektor isi rumah menjadi lebih berhati-hati untuk membuat pinjaman baharu. Nisbah NPL kasar isi rumah terus bertambah baik dan mencatat nisbah 4.2% pada akhir tahun 2008 (2007: 5.4%).

Melangkah ke hadapan, sistem kewangan Malaysia dijangka kekal berdaya tahan walaupun berhadapan dengan persekitaran kian mencabar dan boleh memberikan tekanan yang lebih besar terhadap pendapatan serta kegagalan dan kemungkiran peminjam untuk membayar hutang. Beberapa siri ujian ketahanan yang dilaksanakan mengesahkan bahawa keupayaan sistem kewangan untuk mengharungi cabaran ini terus mantap.

Ujian berdasarkan senario terhadap risiko-risiko kredit, pasaran dan mudah tunai tersebut telah dijalankan di peringkat sistem dan setiap institusi untuk memberikan penilaian masa hadapan terhadap keupayaan institusi kewangan untuk berhadapan dengan kejutan kewangan makro yang seterusnya boleh menjejaskan perolehan dan permodalan. Senario tekanan dibina berdasarkan potensi magnitud dan setakat mana kesan limpahan akibat ancaman yang semakin membimbangkan daripada pasaran kewangan antarabangsa, kelembapan pertumbuhan global dan serantau yang berpanjangan, ketidaktentuan yang berterusan dalam harga komoditi dan tenaga serta jangkaan inflasi dalam ekonomi. Berbagai-bagai senario berdasarkan keadaan pertumbuhan domestik dan pasaran kewangan yang setara dengan tahap terburuk dalam sejarah telah digunakan.

Berdasarkan hasil ujian ketahanan, sistem kewangan mempunyai keupayaan dan kefleksibelan untuk membuat penyesuaian dan menghadapi tekanan yang mungkin timbul, walaupun dalam senario kemerosotan ekonomi yang lebih buruk. RWCR sistem perbankan dijangka kekal melebihi keperluan minimum 8%, sementara nisbah modal teras akan melebihi 6%, sebelum mengambil kira beberapa program peningkatan modal yang diambil atau sedang dirancang oleh institusi perbankan. Ini telah diperkukuh oleh modal Kumpulan-1 bank yang berkualiti tinggi, yang nisbah ekuiti terhadap aset sistem perbankan adalah pada kadar 10% daripada jumlah aset wajaran risiko atau 6.8% daripada jumlah aset.

Di pihak Bank Negara Malaysia pula, ia akan terus memperkukuh pemantauan terhadap makroekonomi dan keupayaan pengawalseliaannya bagi mengesan dengan lebih awal risiko yang mendatang agar tindakan awal dapat diambil. Perbincangan dan koordinasi yang diatur antara Bank Negara Malaysia dengan pengawal selia dalam negeri serta antarabangsa yang lain juga akan dipertingkatkan untuk memastikan supaya sistem kewangan berada pada kedudukan yang kukuh untuk menguruskan implikasi persekitaran yang bertambah sukar pada masa hadapan.

Pembangunan Sektor Kewangan

Sepanjang tahun 2008, fokus utama dasar Bank Negara Malaysia adalah untuk memastikan sektor kewangan kekal utuh dan terus melaksanakan fungsi pengantaraan kewangannya dengan berkesan dalam menyokong aktiviti ekonomi. Usaha berterusan juga telah dijuruskan ke arah pembangunan sistem kewangan yang berdaya tahan, berkesan dan lebih pelbagai.

Usaha bersepadu yang telah diambil sepanjang tahun 2008 adalah untuk memastikan sektor perniagaan terus mendapat akses pembiayaan yang mencukupi, khususnya PKS yang merupakan 99% daripada jumlah pertubuhan perniagaan di Malaysia. Kemudahan-kemudahan Bantuan PKS dan Pemodenan PKS, dan Skim Bantuan Jaminan

PKS masing-masing telah diwujudkan pada tahun 2008 dan 2009 bagi tujuan ini. Dua skim tambahan, iaitu Skim Jaminan Modal Kerja dan Skim Jaminan Pinjaman Penstrukturan Semula Industri telah dilancarkan pada awal tahun 2009 untuk menambah saluran kepada syarikat-syarikat mendapatkan dana untuk tujuan modal kerja dan juga menggalakkan aktiviti nilai tambah yang tinggi. Selain itu, Pusat Hubungan Bersepadu yang ditubuhkan oleh Bank Negara Malaysia dan juga *ABMConnect* yang ditubuhkan oleh Persatuan Bank-Bank di Malaysia berperanan sebagai saluran penting dalam menghubungkan sektor kewangan dengan orang ramai.

Langkah-langkah yang diambil sepanjang tahun 2008 termasuklah pemberian jaminan penuh Kerajaan melalui Perbadanan Insurans Deposit Malaysia (PIDM) terhadap semua deposit ringgit dan mata wang asing yang disimpan di institusi kewangan yang di bawah kawal selia Bank Negara Malaysia. Sejajar dengan inisiatif serantau untuk memelihara keyakinan terhadap sistem kewangan masing-masing dalam menghadapi kemelut kewangan antarabangsa, langkah pencegahan awal ini bertujuan untuk memelihara kestabilan dan daya saing sektor kewangan domestik. Jaring keselamatan kewangan juga diperluas kepada sektor insurans dan takaful dengan membolehkan syarikat insurans dan pengendali takaful mendapatkan bantuan kemudahan mudah tunai Bank Negara Malaysia.

Kerajaan telah mengumumkan penubuhan Institusi Jaminan Kewangan (Financial Guarantee Institution, FGI), yang akan memulakan operasi pada separuh tahun pertama 2009 untuk membantu syarikat-syarikat yang berdaya maju mendapat akses kepada pasaran bon bagi memperoleh dana. FGI akan membuat penambahbaikan kredit bagi terbitan bon korporat yang akan mengurangkan kos pembiayaan, menangani potensi tempoh matang yang tidak sepadan dan juga mempelbagaikan sumber pembiayaan.

Dari segi sektor insurans, Bank Negara Malaysia terus berusaha melaksanakan penggabungan dan rasionalisasi untuk menangani sektor insurans am yang mempunyai banyak peserta industri yang kecil. Usaha juga sedang diambil untuk memberi kefleksibelan yang lebih kepada penanggung insurans am untuk mengurus kos mereka. Di samping itu, kefleksibelan juga telah diberikan kepada penanggung insurans untuk memanfaatkan bankasurans sebagai saluran pengagihan utama ke arah meningkatkan penembusan insurans dalam negara.

Menyedari pentingnya mempunyai pendekatan yang selaras dan bersepadu dalam membangunkan modal insan untuk industri perkhidmatan kewangan, Pusat Pendidikan Perkhidmatan Kewangan (Financial Services Education Center, FSEC) ditubuhkan oleh Bank Negara Malaysia bersama-sama Suruhanjaya Sekuriti untuk meraih manfaat daripada usaha saling melengkapi dan kelebihan yang ada pada pelbagai institusi latihan untuk menawarkan latihan bermutu tinggi bagi pelbagai segmen industri perkhidmatan kewangan.

Sejajar dengan inisiatif Pusat Kewangan Islam Antarabangsa Malaysia (Malaysia International Islamic Financial Centre, MIFC), bilangan peserta kewangan Islam antarabangsa yang baharu di Malaysia bertambah lagi pada tahun 2008. Bank Negara Malaysia juga telah memulakan inisiatif membangunkan Parameter Syariah untuk menggalakkan aplikasi kontrak kewangan Islam yang lebih seragam. Penubuhan Akademi Penyelidikan Syariah Antarabangsa dalam Kewangan Islam (International Shariah Research Academy for Islamic Finance, ISRA) juga menjadi platform utama untuk mempertingkatkan interaksi dan pertukaran pendapat di kalangan peserta industri dan cendekiawan bagi menggalakkan penyelidikan gunaan dalam bidang Syariah dan kewangan Islam.

Melangkah ke hadapan, komitmen Bank Negara Malaysia dalam mengeratkan lagi hubungan antarabangsa dan menyokong integrasi serantau akan diterajui oleh pelan liberalisasi yang bertujuan untuk meningkatkan sumbangan sektor perkhidmatan kewangan kepada pertumbuhan ekonomi negara. Khususnya, pelan ini bertujuan untuk meletakkan sektor kewangan pada kedudukan strategik untuk menyokong wawasan negara mencapai status negara maju menjelang tahun 2020.

Rangka Kerja Pengawalan Kehematan dan Penyeliaan

Dalam persekitaran kewangan yang lebih mencabar, Bank Negara Malaysia terus mengekalkan keseimbangan yang sesuai antara

pengawalan berasaskan prinsip dan berasaskan peraturan, lantas merintis jalan ke arah usaha penyahkawalseliaan sektor kewangan secara progresif pada masa hadapan.

Pelaksanaan rangka kerja Basel II terus mengikut sasaran yang ditetapkan, dengan 77% daripada institusi perbankan memilih untuk menerima pakai Pendekatan *Standardised* bagi menentukan keperluan modal, manakala institusi perbankan yang lain akan menerima pakai Pendekatan Berdasarkan Penarafan Dalaman (Internal Ratings-Based, IRB) bagi risiko kredit. Pilihan untuk menerima pakai Pendekatan IRB juga diperluas kepada bank-bank Islam yang merupakan sebahagian daripada kumpulan perbankan yang menggunakan Pendekatan IRB, agar dapat memanfaatkan infrastruktur dan dasar kumpulan. Bank Negara Malaysia juga menggariskan pendekatan bagi pelaksanaan proses penilaian penyeliaan (Tunggak 2) dan penzahiran kecukupan modal (Tunggak 3) di bawah rangka kerja Basel II. Di samping itu, Rangka Kerja Modal bagi Institusi Kewangan Pembangunan (IKP) telah diperkenalkan, yang menyokong sifat khusus mandat dan operasi IKP.

Selain itu, butir-butir mengenai cadangan rangka kerja modal untuk pengsekuritian berdasarkan Pendekatan *Standardised* telah dikeluarkan manakala semakan kepada Rangka Kerja Mudah Tunai untuk mempertingkatkan lagi amalan pengurusan risiko mudah tunai sedang dibuat untuk dilaksanakan pada tahun 2009. Bersama-sama usaha ini, Bank Negara Malaysia juga memulakan usaha memastikan institusi perbankan memenuhi prasyarat yang diperlukan untuk membolehkan mereka menerima pakai FRS 139: Pengiktirafan dan Penilaian Instrumen Kewangan (Recognition and Measurement of Financial Instruments). Kepentingan untuk menyemai amalan pengurusan risiko yang mantap dalam institusi perbankan terus diperkukuh melalui usaha PIDM ke arah menentukan kadar premium berasaskan risiko melalui Sistem Premium Pembezaan (Differential Premium System).

Dalam sektor insurans, rejim Margin Kesolvenan sebelum ini telah digantikan dengan Rangka Kerja Modal Berasaskan Risiko (Risk-Based Capital, RBC) pada 1 Januari 2009. Rangka kerja ini memperuntukkan keperluan modal pengawalseliaan yang lebih sejajar dengan dedahan risiko syarikat insurans dan membolehkan syarikat insurans beroperasi pada aras risiko yang berbeza sejajar dengan infrastruktur dan amalan pengurusan risiko mereka. Usaha peringkat awal juga telah dilaksanakan pada tahun 2008 untuk membangunkan Rangka Kerja RBC yang sama untuk pengendali takaful.

Bagi membolehkan Bank Negara Malaysia melaksanakan peranannya dengan lebih berkesan dalam memelihara kestabilan kewangan bagi tahun-tahun yang akan datang, kajian semula yang holistik terhadap Akta Bank Negara Malaysia 1958 telah disempurnakan pada tahun 2008. Akta Bank Negara Malaysia yang dicadangkan akan memberi kejelasan yang lebih baik mengenai peranan Bank Negara Malaysia dalam mengawal dan menyelia institusi kewangan dan membangunkan sistem kewangan yang mantap lagi progresif. Melangkah ke hadapan, keutamaan dalam pengawalan kehematan dan penyeliaan Bank terus tertumpu pada usaha memastikan Bank dan institusi kewangan kekal responsif terhadap risiko menerusi penambahbaikan berterusan rangka kerja pengawalseliaan dan peningkatan tahap penyeliaan.

Sistem Pembayaran dan Penyelesaian

Dalam menghadapi kemelut kewangan, sistem pembayaran dan penyelesaian terus dapat berfungsi dengan baik. Sasaran tahun 2008 adalah untuk memastikan infrastruktur pembayaran dan penyelesaian terus berfungsi dengan lancar dan baik. Sehubungan itu, usaha berterusan sedang diambil untuk mempertingkatkan dan memodenkan sistem bagi mencapai kecekapan dan kepercayaan yang lebih tinggi terhadap sistem pembayaran. Hasilnya, Sistem Pemindahan Dana dan Sekuriti Secara Elektronik Masa Nyata (Real-time Electronic Transfer of Funds and Securities System, RENTAS) yang telah menjelaskan lebih 90% daripada jumlah pembayaran bukan tunai dalam negara terus kukuh tanpa sebarang gangguan besar malah berjaya mencapai 99.9% tahap ketersediaan sistem pada tahun 2008.

Sepanjang tahun 2008, Bank Negara Malaysia juga menubuhkan Malaysian Electronic Clearing Corporation Sdn. Bhd. (MyClear) untuk mengendalikan RENTAS dan Sistem Pemangkasan dan Penukaran Cek (Cheque Truncation and Conversion System, eSPICK), serta menerajui agenda Bank untuk berpindah kepada pembayaran secara elektronik (e-pembayaran).

Penubuhan MyClear memperkukuh lagi tanggungjawab pengawasan Bank Negara Malaysia dan membolehkan pengawasan berkesan, penilaian bebas, penaksiran dan pemantauan pelbagai jenis risiko sistem-sistem pembayaran utama.

Kadar perpindahan kepada e-pembayaran terus kukuh melalui kerjasama rapat dengan Kerajaan untuk mempercepat pelaksanaan dan penggunaan e-pembayaran dalam sektor awam. Kesedaran orang ramai terhadap rangkaian pelbagai perkhidmatan pembayaran dalam talian oleh agensi-agensi Kerajaan telah dipertingkatkan melalui aktiviti promosi ``myBayar´´ Kerajaan. Bank Negara Malaysia juga telah dengan lebih giat menggalakkan penggunaan e-pembayaran secara lebih meluas dalam industri insurans dan sekuriti selain memulakan usaha bersepadu dengan pihak yang berkepentingan untuk mencapai matlamat ini. Satu lagi bidang pertumbuhan yang menggalakkan bagi e-pembayaran ialah perkhidmatan perbankan mudah alih yang ditawarkan oleh institusi kewangan yang berpotensi menjadi antara saluran pembayaran yang utama.

Penyelesaian terhadap perbezaan harga antara cara pembayaran berasaskan kertas berbanding dengan e-pembayaran serta penyediaan insentif yang berkesan untuk menggalakkan perpindahan kepada e-pembayaran akan menjadi bidang tumpuan utama Bank pada masa akan datang. Penggunaan e-pembayaran yang lebih meluas akan merintis jalan ke arah kemajuan sistem pembayaran yang lebih cekap, yang akhirnya akan mengangkat daya saing ekonomi negara ke tahap yang lebih tinggi.